Etelä-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysalan simulaatio-ohjaajaverkoston perustaminen – askel monipuolisen yhteistyön edistämiseen

6.11.2020

Simulaatio-opetus on monipuolisesti tilannetietoisuutta, vuorovaikutustaitoja, tiimityötaitoja, johtamistaitoja sekä teknisiä valmiuksia kehittävä pedagoginen menetelmä, jota on perinteisesti toteutettu erityisesti akuuttihoitotyön opetuksessa. Sen merkitys on tunnistettu viime vuosina myös muiden koulutusohjelmien opetuksessa. Simulaatio-opetus mahdollistaa kokemuksellisen ja toiminnallisen oppimisen todellista tilannetta aidontuntuisesti jäljitellen. Sen avulla voidaan myös harjoitella sellaisia taitoja, joiden harjoitteleminen ei ole mahdollista oikeiden potilaiden tai asiakkaiden kanssa. Simulaation avulla voidaan edistää sekä potilasturvallisuutta että työturvallisuutta ja vähentää läheltä piti -tilanteita.

Verkostomaisen simulaatio-opetusyhteistyön kehittäminen Etelä-Pohjanmaalla

Etelä-Pohjanmaalla on toiminut verkostomaisen simulaatio-oppimisympäristön ja simulaatio-opetusyhteistyön kehittämistyöryhmä vuodesta 2016 alkaen. Kehittämistyöryhmän jäsenet koostuvat Seinäjoen ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan, Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedun ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin edustajista. Tällä hetkellä kehittämistyöryhmään kuuluvat Mari Salminen-Tuomaala, Pasi Jaskari, Päivi Rinne, Kirsi Vuorenmaa, Sami Perälä, Kari Pöntinen ja Merja Sankelo.

Kehittämistyöryhmä on toiminut koko ajan opetuksen ja työelämän rajapinnalla. Yhteistoiminnallisesti on toteutettu tutkimus- ja kehittämistyötä sekä pilotoitu yhteisiä simulaatio-opetuskokonaisuuksia. Kehittämistyöryhmän ideoiden pohjalta sai alkunsa myös Taitoja hyvinvointipalveluita tuottaville pk-yrityksille simulaation keinoin -hanke, jossa luotiin Simulaatiovalmennus-konsepti ja toteutettiin vanhustyön, mielenterveystyön ja lastensuojelun pk-yritysten (n=23) osaamistarpeiden ja koulutustoiveiden pohjalta yritysten henkilökunnan ammattitaitoa edistäviä simulaatiokoulutuksia.

Verkostomaisen simulaatio-opetusyhteistyön tärkeänä osana on ollut osallistuminen erilaisten simulaattoreiden ja simulaatioympäristön laitteiden ja välineiden valintaan ja kilpailuttamiseen. Verkostomaisesta simulaatio-opetusyhteistyöstä on saatu sekä tiedollista, taidollista että taloudellista synergiaetua. Jatkossa tavoitteena on myös aikaisempaa enemmän hyödyntää yhteistyökumppaneiden

erilaisia simulaatio-oppimisympäristöjä.

Sosiaali- ja terveysalan simulaatio-ohjaajaverkoston perustaminen

Etelä-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysalan simulaatio-ohjaajaverkosto perustettiin 29.10.2020. Koronapandemiatilanteesta johtuen perustamistilaisuus toteutettiin virtuaalisena Teams-kokouksena. Tilaisuuteen osallistui 29 virallisen simulaatio-ohjaaja-koulutuksen käynyttä, simulaatio-opetuksen kehittämisestä innostunutta sosiaali- ja terveysalan ammattilaista Seinäjoen ammattikorkeakoulun sosiaali- ja terveysalan yksiköstä, Seinäjoen koulutuskuntayhtymä Sedusta ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiristä. Lisäksi Teams-palaveriin osallistui simulaatioyhteistyön ohjausryhmä.

Simulaatio-ohjaajaverkoston perustamistilaisuuden virtuaalisen workshopin vetäjinä toimivat Pasi Jaskari ja Mari Salminen-Tuomaala. Foresight Framework Pathfinders -kehittämismallia ja Teamsin erillisiä huoneita hyödyntäen osallistujat johdateltiin pohtimaan moniammatillisissa ryhmissä, millaisia hyviä simulaatiokäytänteitä eri toimijatahoilla on tällä hetkellä. Lisäksi osallistujia pyydettiin pohtimaan, millaisia kehittämistarpeita nousee yhteiskunnan, opiskelijoiden, asiakkaiden ja moniammatillisen yhteistyön näkökulmasta. Keskustelu ryhmissä oli vilkasta ja innostunutta. Tahtotila simulaatio-opetuksen moniammatilliseen kehittämiseen ja kollegiaaliseen hyviksi havaittujen käytänteiden jakamiseen oli hyvä.

Virtuaalisen workshopin tulosten dialogisen purkamisen jälkeen sairaanhoitaja, simulaatio-ohjaaja ja yrittäjä Juuso Jaskari esitteli simulaatio-opetuksen kehittämistä Töölön sairaalassa Helsingissä. Töölön sairaalassa simulaatiota hyödynnetään päivystys- ja leikkausyksiköissä. Harjoitukseen osallistuu koko henkilöstö koulutussuunnitelman mukaisesti. Simulaatioharjoitukset esimerkiksi leikkausosastolla ovat osallistujamäärältään suuria. Niissä pyritään mahdollisimman suuresti todenmukaisuuteen. Potilassimulaattorin avulla voidaan toteuttaa hätäleikkauksia siten, että käytetään oikeaa verta. Samaan aikaan työskentelee kolme simulaatio-ohjaajaa. Töölön sairaalassa simulaation avulla opitaan, kehitetään toimintaohjeita ja välineistöä. Hänen esityksensä havainnollisti monipuolisesti simulaatio-opetuksen kehittämisessä huomioitavia asioita sekä simulaatioiden sisältöjen että myös aika-, väline-, konteksti- ja henkilöresurssien näkökulmista.

Simulaatio-ohjaajaverkoston perustamistilaisuuden lopussa pohdittiin konkreettisia yhteistyötä edistäviä asioita ja verkoston toimintamuotoja. Sovittiin, että verkosto kokoontuu kaksi kertaa vuodessa. Simulaatio-ohjaaja-verkoston tilaisuudet koetaan hyvänä mahdollisuutena toteuttaa yhteistä koulutusta ja jakaa kokemuksia. Lisäksi koettiin tärkeäksi luoda yhteinen Teams-tiimi simulaatio-ohjaajaverkoston jäsenille ajankohtaisten asioiden tiedottamisen, hyvien käytänteiden sekä kokemusten jakamisen mahdollistamiseksi. Teamsiin luodaan myös kansio, johon voidaan koota verkoston jäsenten simulaatio-opetusta koskevia tutkimusjulkaisuja.

Etelä-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysalan simulaatio-ohjaajaverkosto luo uudenlaisen mahdollisuuden kollegiaaliseen osaamisen kehittämiseen ja yhteisten kontakti- ja virtuaalisten simulaatioiden kehittämiseen. Yhteistyö on voimaa!

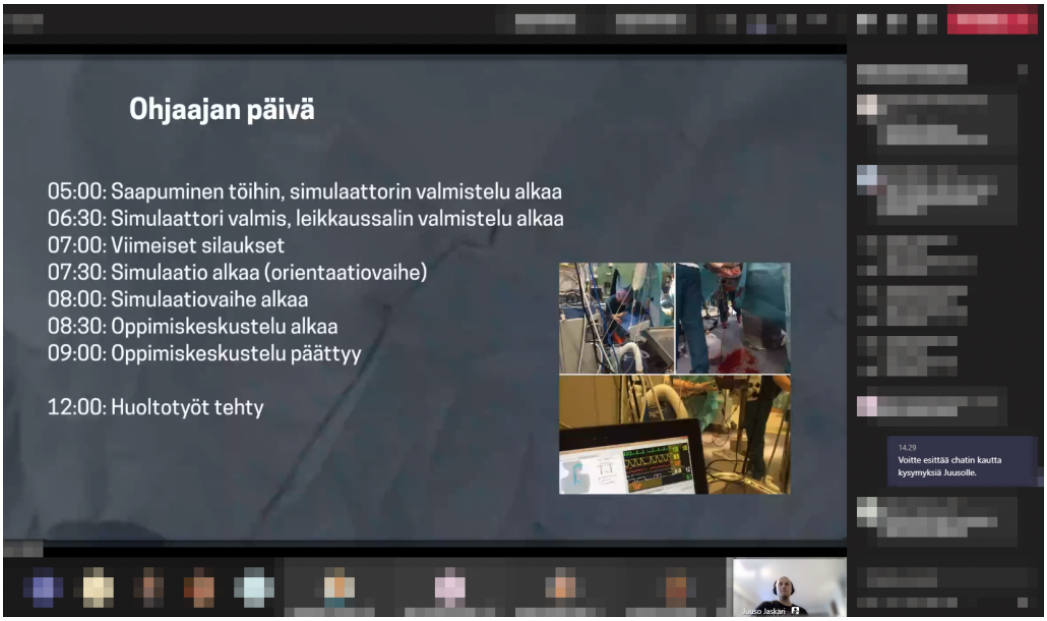

Kuva 1. Verkostopalaveri (kuva: Juuso Jaskari).

Mari Salminen-Tuomaala
TtT, Vastuuyliopettaja, Kliininen hoitotyö
SeAMK, Sosiaali- ja terveysala

Pasi Jaskari
Lehtori, sairaanhoitaja yAMK
Sedu Seinäjoki, Suupohjantie

Lähteet:

Salminen-Tuomaala M, Jaskari P. 2017. Nursing students' experiences of multiprofessional simulation education. Clinical Nursing Studies 6(2), 17-26. https://doi.org/10.5430/cns.v6n2p17

Salminen-Tuomaala M, Jaskari P, Perälä S, Rouvala C. 2017. Nursing and medical staff's experiences of simulation education. Clinical Nursing Studies 5(4), 73-80. https://doi.org/10.5430/cns.v5n4p73

Salminen-Tuomaala M, Kurunsaari M-T, Perälä S. 2018. Simulaatiovalmennus – uusi konsepti Etelä-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysalan PK-yritysten osaamisen kehittämiseen. SeAMK-kokoomateos. (10.12.2018)

Salminen-Tuomaala M, Rouvala C, Sankelo M, Viiala T, Vuorenmaa K. 2018. Hoitohenkilökunnan ja lääkäreiden kokemuksia simulaatio-opetuksen tarpeista. Hoitotiede 4(30), 310-322.

Salminen-Tuomaala M. 2020. Developing emotional intelligence and situational awareness through simulation coaching. Clinical Nursing Studies 8(2), 13-20.

Salminen-Tuomaala M, Hallila J, Niinimäki A & Paussu P. 2020. The simulation coaching concept – A step towards expertise. Journal of Nursing Education and Practice 10(4), 83-90.